SUDETY 1938

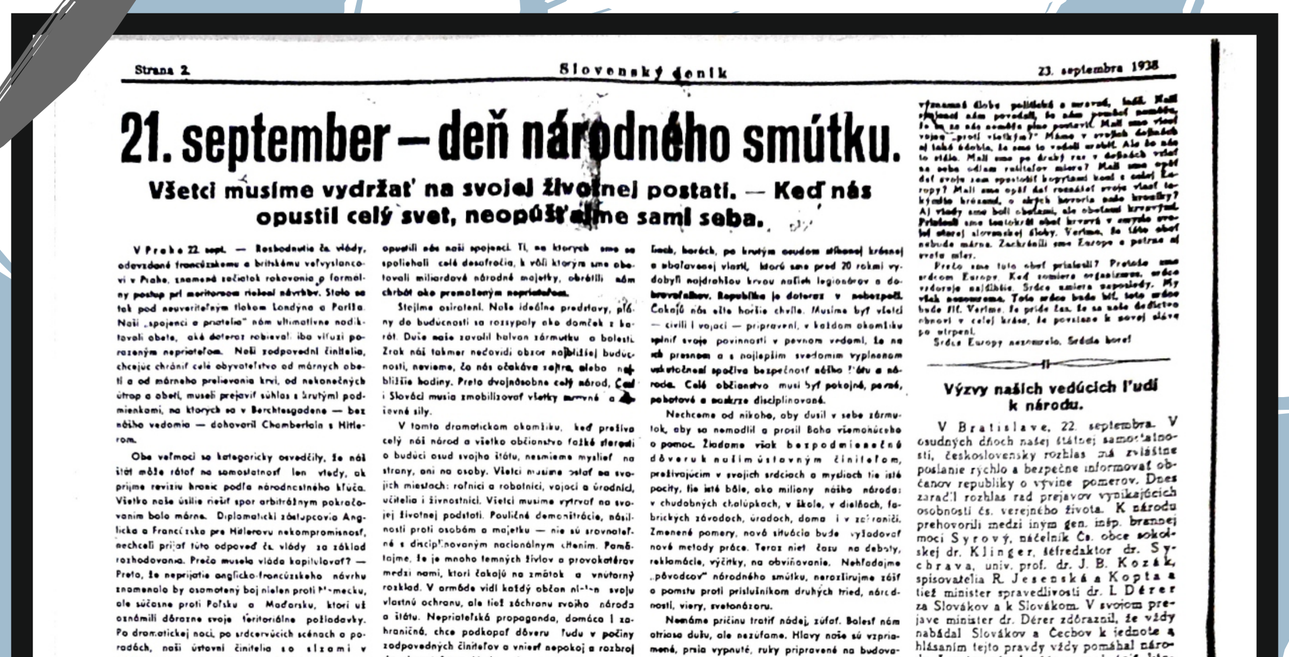

Strana 2. Slovenský denník 23. septembra 1938

21. september — deň národného smútku.

Všetci musíme vydržať na svojej životnej postati. — Keď nás opustil celý svet, neopúšťajme sami seba.

V Prahe 22. sept. — Rozhodnutia čs. vlády, odovzdané francúzskemu a britskému veľvyslancovi v Prahe, znamenajú začiatok rokovania o formálny postup pri mierovom riešení návrhov. Stalo sa tak pod osvetľovacím tlakom Londýna a Paríža. Naši „spojenci a priatelia" nám ultimatívne nadiktovali obete, aké doteraz nebývali iba vďaka porazeným nepriateľom. Naši zodpovední činitelia, chcejúc chrániť celé obyvateľstvo od márnych obetí a od márneho prelievania krvi, od nekonečných útrap a obetí, museli prejaviť súhlas s krutými podmienkami, na ktorých sa v Berchtesgadene — bez nášho vedomia — dohovorili Chamberlain s Hitlerom.

Obe veľmoci sa kategoricky osvedčily, že náš štát môže ráta ť na samostatnosť len vtedy, ak prijme revíziu hraníc podľa národnostného kľúča. Všetko naše úsilie niesť spor arbitrážnym pokračovaním bolo márne. Diplomatickí zástupcovia Anglicka a Francúzska pre Hitlerovu nekompromisnosť, nechceli prijať túto odpoveď čs. vlády za základ rozhodovania. Prečo musela vláda kapitulovať? — Preto, že nepriatelia anglicko-francúzskeho návrhu znamenalo by osamotený boj nielen proti Nemecku, ale súčasne proti Poľsku a Maďarsku, ktorí už oznámili dôrazne svoje územné požiadavky. Po dramatickej noci, po srdcervúcich scénach a poradách, naši ústavní činitelia so slzami v očiach, vo vedomí, že sa rozhoduje o živote a smrti našej republiky, urobili osudové rozhodnutie: dali súhlas k územnému ústupkom.

Pražské obecenstvo, dozvedajúc sa o rozhodnutí vlády vo večernom rozhlase, ostalo pri úplne ako kyjakom omráčené. Verejnosť, do poslednej chvíľky úfajúc, že sa diplomatickým vyjednávaním podarí pôvodný problém aspoň na čas odsunúť, verejnosť, dôverujúc názoru spojencom a priateľom, s úžasným sklamaním a ukrutným tlakom musela vziať na vedomie osudové rozhodnutie našej vlády.

Priestory pred redakciami, Václavské a Staromestské námestia, pobrežie Vltavy, okolo parlamentu a Hradčan plní sa tisícovými zástupmi občianstva so stlmeným srdcom. Aj električky sväté akoby automaticky zo sústrasti tlmia svoju žiaru. Na hlavných uliciach tvoria sa veľké prúdy vlastenecých manifestantov, húfy pochodujú hlavnými dopravnými tepnami. Pri soche Sv. Václava ráno v noci postavec Gajda, na prelskom Hrade utišujú národ generál Syrový a generál Krejčí. V pozdných nočných hodinách primátor dr. Zenkl vyzýva ľud, aby nerozvášnivými a neuvoseanými činmi viac nestažoval bezmak už ťažké postavenie. Tiež obetavé organizácie povoľovajú členstvo do pohotovostnej služby. Hlavné mesto republiky sa schystalo do nevyslovíteľného smútku. Ženy, deti, chlapi, bohatí i chudobní, policajní stráčnici, kondukt ori a úradníci, čo prekonali hrúzu svetovej vojny — striezajú s tvári stopy žiaľu a sklamania. Mládež volá na slávu našej armády. Kde-tu ozývajú sa hlasy protestu. Divadlá a kiná odriekly predstavenia. Obchody majú stiahnuté rolety. Z niektorých domov vyvesujú štátne zástavy. Ľud so grupuje a sa ivo štátne hymny. Prúdy sĺz zavlažujú naše národné symboly. Noviny vyšly v čiernom ráme. Priestory pred kostolami sú preplnené veriacim ľudom. Pražský ľud sa modlí a prosí Boha: „Nedaj zahynúť nám, ani budúcim". Chvíle pokoria sa nedajú opísať...

Niekoľko zosvetencov tuší vývoj udalostí. Jednako hrozná skutočnosť presahuje hranice fantázie. Okrem veľmi málo jednotlivcov nik si nedržal do poslednej hodiny povedať národu strašnú, bolestnú pravdu. V najkritickejšie chvíle, keď sa rozhodovalo o byti a nebyti nášho štátu a národa, opustili nás naši spojenci. Tí, na ktorých sme sa spoliehali celé desaťročia, ktorí vďaka ktorým sme obstarali miliardové národné majetky, obrátili nám chrbát ako premočeným nepriateľom.

Stojíme osirotení. Naše ideálne predstavy, plány do budúcnosti sa rozsypaly ako domček z kariet. Duše naše zavalil balvan zármutku a bolesti. Zrak náš takmer nečuvidí obzor najbližšej budúcnosti, nevieme, čo nás očakáva zajtra, alebo najbližšie hodiny. Preto dvojnásobne celý národ, Česi i Slováci musia zmobilizovať všetky mravné a duševné sily.

V tomto dramatickom okamihu, keď prežíva celý náš národ a všetko občianstvo ťažké storesti o budúci osud svojho štátu, nesmieme myslieť na strany, ani na osoby. Všetci musíme zostať so svojimi miestach: roľníci a robotníci, vojaci a úradníci, učitelia i živnostníci. Všetci musíme vytrvať na svojej životnej podstati. Použité demonštrácie, násilnosti proti osobám a majetku — nie sú stovnateľné s disciplinovaným nacionálnym cítením. Pamätajme, že je mnoho temných živlov a provokatérov medzi nami, ktorí čakajú na zmätok a vnútorný rozklad. V armáde vidí každý občan niečo svoju vlastnú ochranu, ale tiež záchranu svojho národa a štátu. Nepriateľská propaganda, domáca i zahraničná, chce podkopať dôveru ľudu v počiny zodpovedných činiteľov a vniesť nepokoj a rozbroj do obyvateľstva. Nedopustime vzájomný rozvrat a rozklad!

Každá nerozumnosť a prenáhlenosť môže by so stať osudné. Dnes strácame územie, ktoré našej krvi a tela, kus histórie a hospodárskych hodnôt, zajtra — ak neudržíme si disciplínu a poriadok — môže nepriateľ kráčať po našej zemi. Po poľnom a lúkach, po krutým osudom stihnutej krásnej a obrábanej vlasti, ktorú sme pred 20 rokmi vydobyli najdrahšou krvou našich legionárov a dobrovoľníkov. Republika je doteraz v nebezpečí. Čakajú nás ešte ťažšie chvíle. Musíme byť všetci — civili i vojaci — pripravení, v každom okamihu splniť svoje povinnosti v pevnom vedomí, že na ich presnom a s najlepším svedomím vykonanom uskutočnení spočíva bezpečnosť nášho štátu a národa. Celé občianstvo musí byť pokojné, pevné, pohotové a najmä disciplinované.

Nechceme od nikoho, aby dusil v sebe zármutok, aby sa nemodlil a prosil Boha všemohúceho o pomoc. Žiadame však bezpodmienečnú dôveru k našim ústavným činiteľom, presvedčením v svojich srdciach a myšlienkach tie isté pocity, tie isté bôle, ako milióny nášho národa: v chudobných chalúpkach, v škole, v dielňach, fabrických závodoch, úradoch, doma i v zahraničí. Zmenené pomery, nová situácia bude vyžadovať nové metódy práce. Teraz nie čas na debaty, reklamácie, výčitky, na obviňovanie. Nehľadajme „vinníkov" národného smútku, nerozrývajme zášť a pomstu proti príslušníkom druhých tried, národností, viery, svetonázoru.

Neháme príčinu trpkých nádejí, zúfať. Bolesť nám otrháva dušu, ale nezúfame. Hlavy nôt sú vzpriamené, prsia vypnuté, ruky pripravené na budovanie nového života. Ako kresťania veríme, že koľvek osudu, ktorý nás dnes nemilosrdne, preukrutne ničí a gniaví, obrátí sa zase. Budeme sa učiť z chýb našej minulosti a vystavíme si v novom živote nový domov, v skromnejších rozmeroch — ale zato domov svoj, nezávislý. Keď nás opustil celý svet — neopúšťajme sa my sami. Dr. Alex. Krička.

Výzvy našich vedúcich l'udí k národu.

V Bratislave, 22. septembra. V osudných dňoch našej štátnej samostatnosti, československý rozhlas má zvláštne poslanie rýchlo a bezpečne informovať občanov republiky o vývine pomerov. Dnes zaradil rozhlas rad prejavov vynikajúcich osobností čs. verejného života. K národu prehovorili medzi iným gen. inšp. hranej moci Syrový, náčelník Čs. obce sokolskej dr. Klinger, šéfredaktor dr. Sychrava, univ. prof. dr. J. B. Kozák, spisovateľia R. Jesenská a Kopta a tiež minister spravodlivosti dr. L. Dérer za Slovákov a k Slovákom. V svojom prejave minister dr. Dérer zdôraznil, že vždy nabádal Slovákov a Čechov k jednote a hlásaním tejto pravdy vždy pomáhal národu. Len ten národ môže sa zachrániť, ktorého pravda neprezdrží, ktorý stojí pravdu, ktorý ovládne sa, aby ho neovládli iní, ktorý je schopný kázne, mravného ovládania, ťažko skúšaných nervov. Ale predovšetkým o udržanie poriadku, aby ho nepriateľ robiť k ním druhý.

Prejav ministra Dérera bol svojou formou i prednesom účinnou výzvou k zachovaniu pokoja a kázne.

Ženeva odsudzuje skutok Paríža.

Ženeva, 22. septembra. Ženevský dopisovateľ bazilejského „National Ztg." opisuje svoje dojmy zo Ženevy takto:

Vždy alincjšie sa pociťuje, že Spoločnosť národov zajde na čs. tragédii. V habešskom prípade, v čínskej a španielskej vojne a pri anexii Rakúska bolo vždy výhovorky a vyrážky, ktorými zodpovedné mocnosti za osud Ženevy sa pokúšali ušetriť svet. Dnes už niet žiadnej ohluvy a Fiatového kráľovstva. Obidve mocnosti, účastné Francia, ktoré vytvorily Spoločnosť národov, jej pakt, Československo a jeho štátnit, ktoré na základe 10. čl. sú zaviazané k ochrane integrity a nezávislosti tohoto štátu a z ktorých jedna a zim dokonca uzavrela formálny vojenský záväzok, ostrajú pred hrozbou Hitlera. Nikto v Ženeve nechce pod dojmom týchto nevídaných udalostí veriť na možnosť ďalšej väčšej politiky Spoločnosti národov. Uvažovali sme sa pobádaní, keď si včera rada v tejto situácii dovolila štart rezkirf piatosť čl. 17., t. j. použitia sankcií na Japonsko, ktoré nie je členom SN. Naozaj niet prítomnej dobe žiadne miesto na celom svete, kde by strata prestíže Francúzov, urýchlil v čiastkach ich postupu v československej otázke, vôla ocitovaná tak trpkou a tak tragickú, ako v Ženeve. Tu stredisku Francia v porovnaní dobe celý svet zákoh seba proti vtedy slabému republikánskemu Nemecku. Dnes ale je jedinej ľudská, ktorá by neodsúdzila parížsku vládu, ktorá sa skláňa pred nacionálne-socialistickým imperializmom, ktorá sotí malé štáty, aby s nimi naložovaly a nema sa tým nebezpečne hrať.

Najväčšia kritika prevádzajú najlepší priatelia francúzskej demokracie. Veď ešte nie sme tak dobre, povedali Poliaci, keď sme sa zaviazali od Francie emancipovali a priklonili sa k Berlínu? Nevyhlásenie, krátke hovorivne, že sme videli chladnokrvných, ostrieľaných diplomatov, ktorí robili dojem, ako by zdravo ostrílí alebo ochorelí a s ktorých niektorí boli blízki zlomu. Opakujeme, ale je to ťažko pochádzania.

Zástupcovia parlamentu u Daladiera.

Paríž, 22. septembra. Ministerský predseda Daladier prijal dnes dopoludnia ministra námorníctva Campinchiho, ministra financií Marchandeu, ako i predsedu radikálne-socialistickej skupiny v poslaneckej snemovni Chicheryho. Odpoludnia príjme Daladier zástupcov skupín parlamentnej väčšiny a to po jednom členovi z každej skupiny podľa želania, vyjadreného delegáciou ľavicových strán. Títo zástupcovia sa spytajú Daladiera na podrobnosti o vojenských aliančách francúzskych a o vývoji zahraničnej politiky, najmä nakoľko ide o Československo.

Zmena v maďarskej vláde.

Budapešť, 22. septembra. Štátny podtajomník v ministerstve obchodu Kunder bol vymenovaný ministrom obchodu. Tento úrad zastával dočasne ministerský predseda Imrédy.

Sjazd evanjelikov odročený.

Praha, 22. septembra. Pripravný výbor 2. sjazdu evanjelikov v CSR oznamuje, že pre nepriaznivé pomery verejné musel byť konanie sjazdu v dňoch 26. až 28. septembra odložené na neurčito.

Rana dýkou do chrbta.

Léon Blum píše v úvodníku časopisu „Populaire": „Český ľud, uzavretý do bezprostrednej situácie, nemohol vo svojom odpore ráta ť so žiadnou pomocou a musel prijať osud, ktorý mu bol vnútený. Urobíme dobre, ak nebudeme k jeho utrpeniu a k jeho rozhorčeniu pridávať ešte oškliviosť nad pokrytectvom pofutovaním." Léon Blum protestuje najmä proti nátlaku Francúzska, ktoré teraz povedalo: „Ak neprijmete, neréťaz te sa mnou v žiadnom prípade!" Takýmto spôsobom sa Francúzsko zbavuje svojich záväzkov. Blum očakáva, že v Godesbergu Chamberlain vari ďalej Hitlerovi nepovolí.

De Kerillis sotrváva v „L'Epoque" teraz už skoro sám v úprimnom prlateľstve k Československu a v rozhorčení nad posledným obratom dnes píše: „Po 48 hodinách dramatickej debaty pražská vláda povolila. V komuniké, ktoré stručnosť je plná veľkosti, oznámila svetu, že tak urobila jedine pod neodolateľným nátlakom Francie a Anglie. Aby sa pochopilo, čo je ohavného a strašlivého v tejto poslednej rane dýkou do chrbta, zasadenej nešťastnému malému československému národu vo svrchovanej chvíli jeho agónie, je nutné sa vrátiť k rečí, ktorú povedal predseda francúzskej vlády Daladier 12. júla. Kerillis cituje potom slová Daladierove, hovoriace o „úprimnej a trvalej vernosti slávnostných záväzkov Francúzska k Československu, záväzkov, ktoré sú pre Francúzov neodvolateľné a posvätné." Kerillis potom hovorí, že takéto slová hovorili Francúzi Čechoslovákom po 13 rokov a dodáva: „Pýtam sa Francúzov, či pred svedomím sveta nie sme teraz postavení do najponíženejšej situácie, aká si možno predstaviť pre veľký národ."

Rovnováha mení sa v prevahu Nemecka.

Zo Ženevy, 22. septembra. O udalostiach okolo Československa píše tiež „Basler Volksblatt" medzi iným, že v tomto nemeckým víťazstvom stráca myšlienka kolektívnej bezpečnosti skutočné význam. Európa sa vrátila k starým spojeneckým systémom a k starým metódam diplomácie, ale rovnováha sa pretrvorila už v prevahu nemeckého prednostného pôsobenia na európskej pevnine. Vlív Nemecka v Podunajsku stále postupuje a nenaráža na žiaden značnejší odpor. Dnes už neide o anexiu viac-menej bezvýznamných sudetských Nemcov a ich územia, ale o veľkú politiku, ktorá rozhodujúcim spôsobom riadi osud Európy. Do tej nemá ani Mussolini čo hovoriť, najviac, že sa môže pripojiť k svojmu mocnému partnerovi. Paríž sa však pripojil bez výhrady k Londýnu a obidve demokracie trpia ťažké porážky svojho prestíže. Neúspech v Londýne a kapitulácia v Godesbergu sú pre Prahu najväčším sklamaním, aké kedykoľvek ktorá spojenecká vláda zažila. Na tom nezmení nič pokus o garanciu mocností za nové hranice Československa, lebo neprizerajúc k tomu, že Poľsko a Maďarsko tieto „garancie" nebudú ničím garantovať, javí sa skutočnosť tak, že okrem Boha nie je na svete absolútnych vecí a že vernosť a viera sa stávajú ostrovami.

Srdce Európy Československo nezomrelo.

Praha, 22. septembra. Československý rozhlas vysielal v stredu večer pod titulom „Srdcia horeť" informáciu, ktorá niečím otláčujeme:

Bodovali sme svet štát tak, aby bol domovom všetkých. Chceli sme mať štátom domácnosť, ktorá by bola domovom jednotlivcov, rodín a národnostných skupín. Boli sme presvedčení, že cieľom štátu je blaho jednotlivca, že každá jednotlivá ľudská duša má nekonečnú cenu, nech patrila poslednému z bratov najmenších. Také bolo naše evanjelium ľudskosti a kresťanstva. Koreňa všetkého zlého — koniec koncov v svetovom názore. Boli by sme tento spoločenstvo tiež dobudovali, keby sa nezdalo po vrete hríf ľad filozofia, ktorej je v podstate ľahostajný osud jednotlivca a rodiny, ktorý chce nechať jednotlivca stáť v kolektíve, ktorý z neho robí iba súčiastku totality, ovšetkovosti. Preto naši odporcovia pokrdli právami, ktoré sa týkajú jednotlivca a ďalí sa do služieb kolektívnej modly. Bojovaný. V tomto smere ale sa ešte ďaleko od pravdy ti, kto v tomto boji vidia kus zápasu Krista s Antikristom. Keby nebolo ľahší medzinárodnej krízy, boli by sme pokračovali v plnení týchto ideálov, i keď kolovaní v tomto smrtiacni, i keď obkľúčení morom cudzoty.

Naš pomery sa vyvinuly vo chvíli, keď sme mali plniť nárazové právo spoliehať sa, že nájdeme oporu v našich spojencoch pre táto dezatéta ale bez-

Cena 1 Kčs — Číslo 224

SLOVÁK

Predplatné: v Bratislave denáškom mesačne Kč 15.—, ČSR, SHS, Poľsko, Rakúsko mes. Kč 19.—, štvrťročne Kč 55.—, 1/2r. Kč 110.—, ročne Kč 220.—. Pre Francúzsko, Nemecko, Maďarsko ročne Kč 288.—, inú cudzinu Kč 400.—

Vychodí denne okrem pondelka — Zakladateľ a vodca † ANDREJ HLINKA — Bratislava, nedeľa 2. októbra 1938

Dr. JOZEF TISO:

Padlo rozhodnutie

v prvom rade so strany štyroch veľmocností v neprospech celistvosti hraníc republiky. Rozptýlily sa týmto rozhodnutím všetky dosavádne spoliehanie sa na pomoc silných spojencov a ukázala sa v jasnom svetle nepochybnosti o jedinom základe udržania seba: spoliehanie sa na vlastnú silu. Dostali sme zadosťučinenie. 20 rokov neustále hlásali a prizvukovali sme potrebu vyrovnania sa Slovákov a Čechov a tak utuženia tejto vlastnej sily. Nepočúvali nás, vyhlasovali nás za politické deti a išiel centralistický systém ďalej, až nám pripravil katastrofu.

Padlo aj rozhodnutie užšieho predsedníctva našej strany, ktoré do poslednej chvíle usilovalo sa docieliť nápravu, aby bol uspokojený slovenský národ uskutočnením autonomie Slovenskej krajiny v smysle Pittsburghskej dohody. Predsedníctvo strany ešte i vtedy, keď polovica národa stala si do zbrane, vyčerpávalo všetky možnosti dohody s Čechmi, aby dokázalo, že chceme pokoj, nechceme vojnu a chceme pokojné vyriešenie slovenského problému.

Viem, že tento náš postup považovali za prejav slabosti a nerozhodnosti; no, podanie dôkazu o našej mierumilovnosti pred celým svetom je takou hodnotou, za ktorú sme boli ochotní trpieť i takéto prenáhlené posúdenie nášho postupu. Tým skôr, že sme si boli istí svojho najhlbšieho povedomia, že práv a záujmov slovenského národa za svojský suverénny život sa za žiadnych okolností alebo zvratov vyjednávania nezriekneme.

Vyčerpali sme všetky možnosti a držíme si za povinnosť výkonnému výboru strany podať zprávu o neúspechu našich dobromyseľných snáh a vyžiadať si od tohto fóra našej strany rozhodnutie o ďalšom postupe.

Rozhodnutie toto bude historické. Na rokovanie výkonného výboru strany hľadí národ slovenský i celý svet. Národ slovenský jedine v zástupcoch Hlinkovej slovenskej ľudovej strany vidí svojich reprezentantov, ktorých politický program a postup bol udalosťami ospravedlnený a preto sa jedine na nich spoliehа a do ich rúk skladá svoj osud.

Na zástupcov Hlinkovej slovenskej ľudovej strany pozerá sa i svet, ktorý dnes už vie, že tu žije samobytný národ slovenský, ktorý reklamuje si svoje suverénne právo na riadenie svojho osudu. — Túto vôľu k svojrázneмu slovenskému životu vyhlasujeme i teraz ako neporušený náš program a podnikneme všetko, aby sme si zabezpečili bezvýhradnú vládu Slovákov nad Slovenskou krajinou, bezvýhradné uplatnenie sa slovenčiny ako úradnej reči na Slovensku a bezpodmienečné prvoradé právo slovenského človeka na slovenský chlieb. Nemáme »mocných spojencov«, ktorí stroskotali, ale máme prirodzené právo pod nohami, máme dobroprajnosť sveta okolo seba, musíme už len mať jednotu národa slovenského pod práporom autonomie Slovenskej krajiny, aby sme vyšli z chaotických pomerov lepšej budúcnosti v ústrety.

Slováci! Buďme si vedomí historického významu prítomnosti a najbližšej budúcnosti. Buďme svorní, jednotní, disciplinovaní! Zachovajme pokoj a poriadok, aby sme nestratili sympatie sveta! Chráňme si česť a dobré meno, aby sme podopreli svoje právo budením ďalšej blahosklonnosti svetových činiteľov.

Pevne verím, že udržíme si Slovensko, očistíme Slovenskú krajinu od cudzích živlov, upevníme si svoju národnú svätyňu, aby žil a spokojne sa v nej rozvíjal národ slovenský.

Všemohúci Boh nech nám v tomto úsilí požehnáva!

Sedembolestná Panna Maria, patrónka Slovenska, nech nám pomáha!

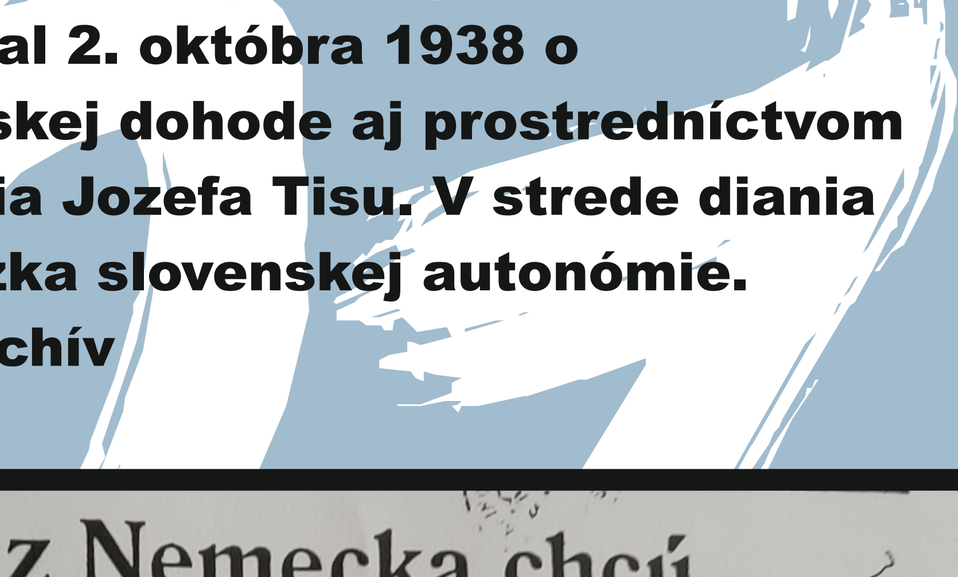

Nevěřte provokatérům z ciziny

Československý rozhlas vysílal včera v 15 hodin toto provolání:

Krise, ve které jsme, se začala tlakem zvenčí. Od počátku se projevoval tento tlak nejvíce na obvodu našeho státu. Uvnitř státu byl a je pořádek a klid. Všechny incidenty v minulých týdnech byly vyvolávány v místech a oblastech, do kterých je zvenčí poměrně snadný přístup pro jejich exponovanou zeměpisnou polohu. Jedním z těchto ohnisek byl od počátku výběžek ašský a přilehlé Chebsko. Tam podvratné živly mohly před zásahem našich bezpečnostních orgánů nejsnáze uniknout na území sousedního státu, odkud byly nejen podněcovány, ale i podporovány a ozbrojovány. Proto je i v těchto dnech právě tato oblast vydána nejsilnějšímu tlaku zvenčí a proto do ní vnikají ony živly, které prchly z našeho území do Německa, aby tam organisovaly odboj proti republice. Nikde jinde není činnost těchto živlů tak intensivní, jako zde. To však nikterak nezmenšuje naši bezpečnost v oblastech, které patří k jádru našeho státu. Do těch nekalé živly nevniknou a nebudou vpuštěny za žádných okolností.

Na území celého státu mají státní úřady a bezpečnostní orgány vše v rukou. Státní autorita bude zde nesmlouvavě uplatněna. Všude tam, kde odbojníci, tak jako v minulých dnech obsadili ojedinělé úřední budovy, pošty a celnice, nebo i odlehlejší horské obce, byli již vytlačeni, anebo jsou vytlačováni.

Vzrušené mysli občanů jsou dnes velmi snadno přístupny věřiti lehkomyslně nejnesmyslnějším nepravdám. Toho využívají ageti v cizích službách k rozšiřování svých zpráv, jež mají podlomiti vaši odolnost. Upozorňujeme vás na tuto složku cizí propagandy a žádáme vás, abyste všechny rozšiřovatele poplašných zpráv vydali státním orgánům.

Je přece na prvý pohled zřejmo, komu slouží člověk, který dnes dopoledne rozšiřuje hloupě nesmyslný výmysl, že na příklad byly obsazeny cizími živly Mariánské Lázně. Telefonickým dotazem se můžete přesvědčiti, že v Mariánských Lázních je v těchto chvílích klid a že tam fungují naše správní úřady tak, jako zde v Praze. Nejlepším dokladem, jak vzorně a obětavě pracují naše úřady, bezpečnostní orgány a armádní útvary, je to, že i takové obce těsně na hranicích republiky, jako na př. Abertámy, Breitenbach a Horní Blatná jsou obsazeny opět našimi státními orgány a že v tak ohrožovaném místě, jako je Nejdek, se úřaduje normálně jak na poštovním úřadě, tak na berní správě a úřadě důchodkovém. Je to skutečný stav věcí v oblasti Rudohoří, chudé na komunikace a přístupné ze sousedství.

Je to krásný příklad, co se dokáže pevnou vůlí a odhodlaností. Budeme-li jí všichni proniknuti tak, jako naši státní úředníci, zřízenci a vojáci v těchto pohraničních končinách, není prostě na světě překážka, kterou bychom nepřekonali a nebezpečí, kterému bychom úspěšně nevzdorovali.

Se železnou vůlí vpřed!

Bandíti z Nemecka chcú znepokojovať pohraničie.

ČTK. Praha, 20. sept. Na dnešok v noci bolo vedené niekoľko útokov na naše pohraničné a stráže. Všetky útoky boly podniknuté ozbrojenými tlupami z Nemecka. Krátko pred 2. hodinou ráno útočila tlupa asi 15 mužov na colný úrad v Starostíne pri Broumove. Útočníci boli ozbrojení puškami a pištolami. Traja čs. colníci v sebaobrane použili pušiek a hodili dva ručné granáty. Potom zavolali na pomoc poľné stráže. Po príchode posil ušli útočníci do Nemecka. Druhý útok bol podniknutý pri Dubej neznámymi páchateľmi, ktorí hádzali skalami na strážneho vojaka v lese. Vojak bol ľahko poranený. Po 3. hodine ráno bola prepadnutá obec Habartice pri Frýdlante. Tlupa asi 13 mužov z Nemecka použila pri útoku granátov ríšskonemeckého pôvodu. Útok bol podniknutý postupne na colný úrad, potom na poštu a konečne chcela tlupa obsadiť obec. S našej strany zakročil četnícky pohotovostný oddiel, čata vojska a policie s pancierovým vozom. Colný úrad bol celkom demolovaný. Bolo poranené šesť našich finančných strážnikov a vojakov. Tiež v radoch útočníkov boli ranení, ktorí boli odvlečení na nemecké územie. Je zistené, že útočníci boli príslušníkmi sudetonemeckej legie. Teraz je v obci kľud. Četnícke posily a vojsko sa tam opevnily. Pri štvrtom útoku dnešnej noci vyhorel colný úrad v Hornej Malej Upe v okrese moršovskom. Útok bol zahájený z ríšsko-nemeckého územia s dvoch strán a v dvoch údobiach. Prvá tlupa prenikla medzi pol 4. a pol 5. hodinou, druhá viedla útok od 5. do pol. 6. hodiny ráno. Tiež tu útočili členovia sudetonemeckej legie, vyzbrojení ručnými granátmi a gufometami ríšsko-nemeckej výroby. Tu boli poranení dvaja naši colníci. V mieste je už kľud.

ČTK. Praha, 20. septembra. Pred obedom došly ďalšie zprávy o pokusoch o útok na naše štátne územie. Na Bílu Vodu pri Frývoldove strieľalo asi 20 osôb z ríšskonemeckého územia. Vystrelili asi 40 rán. Ohrožovanie nášho územia trvalo od 3. do 5. hodiny. Ranený nebol nikto. V Hraničiach v okrese znojemskom bol napadnutý colný úrad, na ktorý bolo vypálené osem rán z priekopy na ríšskonemeckom území, vzdialenej od colníka asi 30 metrov.

ČTK. Praha, 20. septembra. Od soboty vyzývajú vodcovia sudetonemeckej strany, utečení do Nemecka, k útoku sudetonemeckého obyvateľstva z Čiech do Nemeckej ríše a svádzajú československých vojakov nemeckej národnosti k dezercii. Zároveň vyhrážuje Konrad Henlein a s ním Sebekowsky i ostatní bývalí vodcovia sudetonemeckej strany, že z utečencov v Nemecku utvoria ozbrojené sbory, ktoré budú zasahovať násilne na našich hraniciach a nakoľko možná i na našom území. Činnosť týchto tlúp bola už v posledných 24 hodinách zahájená. Je vrcholom cynizmu, keď strážky, vyvolané týmito verejne ohlasovanými útočnými okciami sudetonemeckých prebehlíkov sú dnes v nemeckej tlači i v rozhlase nemeckom líčené ako

V Slovenskom denníku sa 23. septembra 1938 písalo o zrade, ale aj o zahraničnom rozhorčení z opustenia Československa vlastnému osudu.
Zdroj: Archív

Pražské noviny 23. septembra 1938 čitateľov upozorňovali, že problémová situácia sa vyskytuje iba na hraniciach, a to najmä v dôsledku cudzej propagandy.
Zdroj: digitalniknihovna.cz

Denník Slovák, vydávaný HSĽS, informoval 2. októbra 1938 o Mníchovskej dohode aj prostredníctvom vyjadrenia Jozefa Tisu. V strede diania bola otázka slovenskej autonómie.
Zdroj: Archív

Slovenský denník z 21. septembra 1938 hlása, že nemeckí banditi chcú znepokojovať pohraničie.
Zdroj: Archív